
Faglærers redegjørelse, og skolens behandling av klager på standpunktkarakterer i fag – en veiledning

Hensikten med denne veiledningen er å tydeliggjøre hva som forventes av alle involverte i behandlingen av klager på standpunktkarakterer. Vi håper dette vil skape forståelse og forutsigbarhet for alle parter.

1. Tidspunktet for fastsetting av standpunktkarakter

Standpunktkarakteren skal uttrykke den kompetanse eleven har i faget *ved avslutningen av opplæringen*. Innsendte dokumenter skal vise når standpunktkarakteren ble fastsatt (ikke når den ble publisert). Faglærer *skal* redegjøre for hvordan eleven har fått mulighet til å forbedre kompetansen sin gjennom opplæringstiden i faget.

I underveisvurdering får eleven vist sin kompetanse, og gode råd om hvordan han/hun kan øke denne. Den kompetansen eleven har vist underveis i opplæringen *kan* derfor være en del av faglærers vurdering ved avslutningen av opplæringen. Læreren må selv vurdere, og vise, hvordan den kompetansen eleven har vist underveis har *relevans* ved fastsetting av standpunktkarakteren.

2. Standpunktkarakteren skal være fastsatt på flere og varierte måter

Faglærer skal *lete etter elevens kompetanse*, og eleven skal ha fått muligheten til å vise sin kompetanse på *flere og varierte måter*. Siden kompetansemålene i et fag omfatter ulike ferdigheter og kunnskaper, skal læreren bruke varierte vurderingsmåter/-situasjoner for å få informasjon om elevens kompetanse. Læreren *observasjon* av eleven, *samtaler* og *dialog*, er med på å gi læreren kunnskap om elevens utvikling og kompetanse. Faglærers redegjørelse kan *ikke* utelukkende vise til resultat fra prøver og tester, eller bare én eller få vurderingssituasjoner.

3. Standpunktkarakteren skal uttrykke en samlet vurdering av elevens kompetanse ut fra læreplanen i faget – og vurderingen skal gjøres på et riktig grunnlag

Samlet vurdering

Faglærer skal gjøre en vurdering av elevens samlede kompetanse ved fastsettelsen av standpunktkarakteren. Det betyr *ikke* at læreren må vurdere eleven i alle kompetansemålene rett før standpunktkarakteren fastsettes, men at læreren skal vurdere elevens kompetanse samlet, ut fra kompetansemålene i læreplanen for faget. Det er *ikke* anledning til å vurdere kompetansen på grunnlag av utvalgte kompetansemål. Faglærer skal forholde seg til bredden av læreplanens kompetansemål i sin vurdering av eleven. Det er dette som ligger i *en samlet vurdering av elevens kompetanse*.

Statsforvalteren vil *ikke* kontrollere at absolutt alle kompetansemålene er vurdert eksplisitt, men vi vil vurdere om det er gjort en samlet vurdering ut fra kompetansemålene i faget. Læreren kan ikke beskrive kompetansen utelukkende i form av en tallkarakter, avkryssing i målskjema, eller gjennom å beskrive standpunktkarakteren som et snitt av flere karakterer. Faglærer må beskrive *med ord* den aktuelle elevens kompetanse i faget.

Riktig grunnlag

Det er læreplanen i faget som er grunnlaget å vurdere eleven. Innsats, oppmøte, kreativitet og selvstendighet er sentrale momenter for å lære i fag, men skal *ikke* trekkes inn i standpunktvurderingen. Dette er eksempler på utenforliggende elementer, hvis de ikke framkommer eksplisitt i læreplanen. I kroppsøving *skal* innsats være en del av vurderingen. Elevens orden og oppførsel vurderes uavhengig av den fagkompetansen elevene viser.

Kompetanse er i sum kunnskaper og ferdigheter. Når elevenes kompetanse skal vurderes ved avslutningen av opplæringen, kan man *ikke* ta utgangspunkt i *enten* kunnskaper eller ferdigheter. Vurderingen av elevens kompetanse *må* ha en klar rød tråd til selve grunnlaget for vurderingen, nemlig læreplanen. At kompetansemålene i læreplanen er grunnlaget for vurdering i fag, betyr også at faglærerne heller ikke kan etablere et vurderingsgrunnlag som strekker seg utover det læreplanen krever.

4. Rektors uttalelse

Rektor skal *alltid* uttale seg *før* klagesaken oversendes Statsforvalteren. Rektor skal redegjøre for om saksgangen på skolen har vært i samsvar med forskriften.

Rektor skal kort beskrive skolens prosedyrer for fastsetting av standpunktkarakterer, herunder tidspunktet for når den påklagede standpunktkarakteren er fastsatt, og de andre punktene over.

I tillegg skal rektor redegjøre for om standpunktkarakteren er fastsatt i samsvar med forskriften § 3-15. En sentral del av denne vurderingen er at rektor har vurdert faglærers redegjørelse, og kvalitetssikret denne.

Rektor må konkludere om han/hun mener at faglærers redegjørelse viser at standpunktkarakteren er satt i samsvar med reglene for fastsetting av standpunktkarakterer.

5. Oversendelsen til Statsforvalteren skal inneholde

- klagen
- faglærers redegjørelse
- rektors uttalelse
- klagers adresse/kontaktopplysninger

Oversendelsen skal *ikke* inneholde utdrag fra sentrale læreplaner, eksempler på elevarbeid, lokale læreplaner, en redegjørelse av selve undervisningen etc.